

جزوه جامع عربی یازدهم انسانی تألیف: نعمت اله مقصودی سال تحصیلی: ۱۳۹۶

الدرس السادس: ارحموا ثلاثة: به سه نفر رحم کنید

شرح المفردات:

کلمه	نوع کلمه	ترجمه
أَسَرَ	فعل ماضی - ثلاثی مجرد	اسیر کردند
يُضْرَبُ	فعل مضارع مجهول - ثلاثی مجرد	(مثال) زده می شود
يَفْلُكُ	فعل مضارع - ثلاثی مجرد	آزاد می گرداند (مصدر آن: فَلَكَ)
يَحْمِي	فعل مضارع - ثلاثی مجرد	حمایت می کند (مصدر آن: حَمَاة)
يُعِينُ	فعل مضارع - ثلاثی مزید	کمک می کند (مصدر آن: إِعَانَة)

تَرْجَمَةُ الْفِعْلِ الْمُضَارِعِ (۲)

در ادامه موضوع درس گذشته پیرامون عوامل مؤثر بر ترجمه فعل مضارع، به گروه دوم از کلماتی می‌رسیم که در ساختار و معنای فعل مضارع تغییراتی به وجود می‌آورند. این کلمات عبارتند از:

حروف: لَمْ - لَ (أمر) - لا (نهی)

۱- «لَمْ»

این حرف، معنای فعل مضارع را به ماضی ساده یا نقلی منفی تبدیل می‌کند و مانند «ما» نفی در معنای فعل مضارع تأثیر می‌گذارد ← ماضی منفی در زبان عربی: ما + فعل ماضی یا لم + فعل مضارع

مثال:

لم تَكْتُبْ: می نویسی ← لم تَكْتُبْ: ننوشتی / ننوشته‌ای
 لم تَسْمَعُوا: می شنوید ← لم تَسْمَعُوا: نشنیدید / نشنیده‌اید
 لم يُجْلِسَنَّ: می نشانند ← لم يُجْلِسَنَّ: نشانند / نشانده‌اند

جزوه جامع عربی یازدهم انسانی تألیف: نعمت اله مقصودی سال تحصیلی: ۱۳۹۶

۲- «ل» امر

این حرف به معنای «باید» است و فعل مضارع ساده را به مضارع التزامی تبدیل می‌کند. البته توجه کنید که این کلمه فقط بر سر فعل‌های (اول شخص و سوم شخص) وارد می‌شود. مثال:

لِنَرْجِعْ: باید برگردیم	←	نَرْجِعْ: برمی‌گردیم
لِيُسَاعِدُوا: باید کمک کنند	←	يُسَاعِدُونَ: کمک می‌کنند
لِيَذْهَبْنَ: باید بروند	←	يَذْهَبْنَ: می‌روند

نکته ۱: البته به این موضوع هم توجه کنید که حرف «ل» فعل مضارع را به مضارع التزامی مثبت تبدیل می‌کند و اگر حرف «لا» نمی‌بر سر فعل‌های (اول شخص و سوم شخص) وارد شود، فعل مضارع را به مضارع التزامی منفی تبدیل می‌کند. مثال:

لَا يُشَارِكُوا: نباید شرکت کنند	←	يُشَارِكُونَ: شرکت می‌کنند
لَا تُسَافِرْ: نباید مسافرت کنیم	←	تُسَافِرْ: مسافرت می‌کنیم

نکته ۲: تاکنون با چند نوع از حرف «ل» آشنا شدید که برخی قبل از اسم و برخی دیگر قبل از فعل قرار می‌گیرند. انواع «ل» عبارت است از:

- ✓ «ل» به معنای (مال، از آن): لِمَنْ هَذِهِ الْحَقِيبَةُ: این چمدان (مال، از آن) چه کسی است؟
- ✓ «ل» به معنای (برای): اشتریت هذه الحقيبة للسفر: این چمدان را برای سفر خریدم.
- ✓ «ل» به معنای (داشتن): لي صديق حميم في المدرسة: من دوستی صمیمی در مدرسه دارم.
- ✓ «ل» به معنای (باید): لِأَجْتَهِدْ في دروسي أكثر: باید در درس‌هایمان تلاش بیشتری کنم.
- ✓ «ل» به معنای (تا): هو يذهب إلى المكتبة لِيُطَالِعَ دروسه: او به کتابخانه می‌رود تا درس‌هایش را مطالعه کند.

نکته ۳: حرکت «ل» با ضمائر به غیر از (ي) به فتحه و پس از حروف (و- ف) به ساکن تبدیل می‌شود:

با ضمائر: لَكُمْ، لَكُمْ، لَكَ، لي...

با حروف (و- ف): وَلْتُسَاعِدْ: باید کمک کنیم / فَلْيَعْمَلْ: پس باید انجام دهند.

سال تحصیلی: ۱۳۹۶

تألیف: نعمت اله مقصودی

جزوه جامع عربی یازدهم انسانی

خلاصه درس

- ۱- حروف (لَمْ - لَمْ - لَمْ) (أمر) - لا (نهی) نیز بر ساختار و معنای فعل مضارع تأثیر می‌گذارند.
- ۲- حرف (لَمْ) فعل مضارع اِخباری مثبت را به ماضی ساده یا نقلی منفی تبدیل می‌کند.
- ۳- حرف لَمْ (أمر) به معنای «باید» است و معنای فعل‌های (اول شخص و سوم شخص) را به مضارع التزامی مثبت می‌کند.
- ۴- حرف «لا» (نهی)، معنای فعل‌های (اول شخص و سوم شخص) را به مضارع التزامی منفی می‌کند.

اختبر نفسك:

ترجم العبارات حسب ما تعلّمت من القواعد.

- لنستمع إلى محاضرة الأستاذ.
- هُم لَمْ يتوقعوا هذه المساعدة من جانبكم.
- لِمَنْ هذه الجوّال؟
- لا تظلم كما لا تُحِبَّ أَنْ تُظَلَمَ.

انتخب الجواب الصحيح.

- ۱- عَلَيكَ بِالمُحَاوَلَةِ، وَ فِي حَيَاتِكَ. أَنْ تَتَيَّأَسَ كَي تَتَيَّأَسَ لَا تَتَيَّأَسَ
- ۲- أَنَا فِي السَّنَتَيْنِ المَاضِيَتَيْنِ. لَنْ أُسَافِرَ لَمْ أُسَافِرَ لِكَي أُسَافِرَ
- ۳- أُرِيدُ إِلَى سَوَاقِ الحَقَائِبِ. أَنْ أَدْهَبَ لَمْ أَدْهَبَ إِنْ أَدْهَبَ
- ۴- هُوَ إِلَى المَلْعَبِ عَدَاً. لَنْ يَرْجِعَ مَا رَجَعَ لَمْ يَرْجِعَ
- ۵- مَنْ يَنْجَحُ فِي أَعْمَالِهِ. لَا يَجْتَهِدُ لَا يَجْتَهِدُ يَجْتَهِدُ